

Załącznik do Uchwały Nr XXXIII/293/2018
Rady Powiatu w Hrubieszowie
z dnia 27 września 2018 r.

**PROGRAM PROFILAKTYCZNY
W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDROŻENIA
PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI
W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE
W POWIECIE HRUBIESZOWSKIM NA LATA 2018-2020**

HRUBIESZÓW 2018

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna	4
II. Środowisko wychowawcze rodziny – założenia teoretyczne	5
III. Rodzina dysfunkcyjna – zagrożenie przemocą	7
IV. Cele programu	9
V. Realizatorzy programu	10
VI. Adresaci programu	11
VII. Przewidywane efekty realizacji programu	11
VIII. Monitoring programu	12
IX. Sposób finansowania programu	12
X. Harmonogram działań	12

Wstęp

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390), do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Najistotniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu człowieka jest środowisko rodzinne, w którym dziecko rozwija się fizycznie i psychicznie. Rodzina jest miejscem, gdzie dziecko doświadcza swych pierwszych kontaktów z otoczeniem, a rodzice są wzorem, z którym dzieci się identyfikują. Wychowanie, tradycje i zwyczaje panujące w rodzinie mają duży wpływ na to, jakim człowiekiem stanie się dziecko. Dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości, bezpieczeństwa, opieki, wzajemnego zrozumienia, szacunku. Dziecko oczekuje od rodziców akceptacji, pomocy, poważnego traktowania i takiej atmosfery, która pozwoli rozwijać się mu bez zakłóceń.

Niniejszy program profilaktyczny ma na celu promowanie prawidłowo funkcjonującej rodziny, która jest zdolna zapewnić optymalne warunki rozwoju i wychowania dziecka. Sposób, w jaki rodzice traktują dzieci, ma głębokie i trwałe konsekwencje dla ich życia. Niezwykle istotna jest funkcja wychowawcza, gdyż wychowywać to znaczy zaspokajać podstawowe potrzeby, kształtować charakter, rozwijać fizycznie i psychicznie, a także wprowadzić w życie społeczne i kulturę.

I. Podstawa prawna

1. Konwencja o Prawach Dziecka – przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r., zakłada, że: *„(...) rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie, uznając, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia (...)”*.
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
Zgodnie z art. 72 ust. 1 i ust. 2 *„Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”*.
3. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 *„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Pomoc społeczna organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi, pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”*.
4. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.).
Zgodnie z art. 3 ust. 1 *„Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (...), w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej”*.
5. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390).
Cytowana ustawa jest podstawą prawną niniejszego programu i zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 2 nakłada na samorząd powiatowy: *„opracowanie i realizację programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie*

specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowym metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie”.

6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.

II. Środowisko wychowawcze rodziny – założenia teoretyczne

W literaturze rodzina, jako środowisko wychowawcze, ujmowana jest w znaczeniu szerokim, jako system jakichkolwiek bodźców bądź wpływów lub w znaczeniu wąskim, jako system bodźców zamierzonych, ukierunkowanych na osiągnięcie określonych celów wychowawczych.

Według M. Ziemskiej¹, rodzina jest podstawowym środowiskiem dziecka w tym sensie, że daje jednostce pierwsze i najbardziej całkowite przeżycie przynależności do grupy społecznej, a także i w tym, że stosunki emocjonalne i społeczne w niej nie podlegają w tym samym stopniu zmianom co wzajemne stosunki w innych grupach społecznych. Rodzina stanowi więc dla dziecka nie tylko pierwsze, ale i trwałe środowisko.

Zdaniem tej samej autorki, jednym z podstawowych zadań rodziny jest zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków wzrostu i rozwoju. Szczególnej wagi nabiera ono w stosunku do młodszych dzieci ze względu na ich zależność od świata dorosłych, jak również ze względu na znaczenie tego okresu dla rozwoju fizycznego i psychicznego, w tym także poznawczego, uczuciowego i społecznego.²

O tym, jak ważne jest oddziaływanie rodziny na dziecko, świadczyć może fakt, iż odbywa się ono od jego przyjścia na świat. Jest częste i długotrwałe, zamierzone i przypadkowe, oparte na związkach emocjonalnych, wzmacniane systemem nagradzania i karcenia. Ponadto osoby wychowujące są dla dziecka pierwszymi wzorcami osobowymi, które naśladuje celowo bądź w sposób niezamierzony. Każde dziecko oczekuje akceptacji, miłości, ciepła, szacunku, pomocy w realizowaniu dążeń i rozwijaniu zainteresowań. Rodzice – przyjmując społeczne role mamy i taty, obdarzają go uczuciem, stwarzają bezpieczeństwo, wspierają jego rozwój fizyczny, psychiczny i intelektualny, a poprzez takie poczynania kształtują jego osobowość.

¹ M. Ziemska, Rodzina i dziecko, Warszawa 1980, wyd. 2, PWN, s. 129

² M. Ziemska, Rodzina i osobowość, Warszawa 1977, wyd. 2, WP. s.116

Ważnym elementem w wychowaniu dziecka jest właściwa postawa rodzicielska. Oczywiście podlega ona zmianom w miarę dorastania dziecka. Jeżeli rodzice wraz z rozwojem dziecka nie przyjmują odpowiedniej postawy, właściwej dla danego okresu, prowadzi to do sytuacji konfliktowych. Właściwe postawy rodziców sprzyjają kształtowaniu się pożądanych zachowań u dzieci.

Postawa rodzicielska to względnie trwały sposób odniesienia emocjonalnego, uczuciowego, umysłowego i działaniowego wobec dziecka i jego rozwoju. W literaturze psychologicznej i pedagogicznej wymienia się prawidłowe i nieprawidłowe postawy rodzicielskie.

Prawidłowe postawy rodzicielskie to:

- uznawanie praw dziecka.
- akceptacji,
- współdziałania.

Nieprawidłowe postawy rodzicielskie to:

- nadmiernie wymagająca,
- nadmiernie chroniąca,
- unikająca,
- odtrącająca.

Postawa określana jako uznawanie praw dziecka charakteryzuje się gotowością do poznania i zrozumienia etapów i ogólnych procesów rozwojowych dziecka, a także tych związanych z rozwojem potrzeb, postaw, systemu wartości. Rodzice o takiej postawie traktują dziecko osobowo, systematycznie poszerzają obszary jego samodzielności i niezależności, starają się o wspólne uzgadnianie działań. Unikają przesadnej dyscypliny i rygoru, oczekując od dziecka dojrzałego zachowania się i zawsze są chętni, aby w tym pomóc. Umieją być przyjacielem dziecka, poważnie traktując jego przeżycia, jak to czynią wobec innych dorosłych członków rodziny.

Nieprawidłowe postawy rodzicielskie prowadzą do zaniku autorytetu rodziców i izolowania się dziecka od ich wpływu. Dziecko coraz częściej szuka zrozumienia wśród rówieśników. Dobrze, gdy znajdzie siłę w grupie pozytywnej, gorzej gdy przyłgnie do zespołu patologicznego, agresywnego. Wówczas przepaść pomiędzy rodzicami a dzieckiem coraz bardziej się powiększa i wzrasta zagrożenie nałogami.

III. Rodzina dysfunkcyjna – zagrożenie przemocą

Rodzina dysfunkcyjna jest zamknięta, zakłamaną (chroni „tajemnicę rodzinną”), panuje w niej zaburzona komunikacja i zamieszanie co do ról. Jest nastawiona na sztywne utrzymanie systemu rodzinnego, a nie rozwój swoich członków.

Dysfunkcja rodzinna, której skutki dotyczą dzieci, może przybierać różne formy:

- alkoholizm, inne uzależnienia lub choroba psychiczna w rodzinie,
- przemoc fizyczna lub psychiczna, maltretowanie i wykorzystywanie seksualne,
- psychiczne opuszczenie dzieci (nieobecność emocjonalna rodziców), chłód emocjonalny,
- czynne odrzucanie dziecka i pomniejszanie jego wartości,
- bezrobocie,
- nadużycia emocjonalne, czyli używanie dziecka przez dorosłego do zaspokajania swoich potrzeb emocjonalnych (np. czynienie z niego powiernika spraw dorosłych, tworzenia koalicji z dzieckiem przeciw drugiemu rodzicowi),
- stawianie nieadekwatnych do rozwoju i możliwości dziecka wymagań – infantylizowanie dziecka lub żądanie spełnienia nadmiernych oczekiwań,
- przerost sztywnych wymagań nad okazywaniem miłości i czułości,
- nadopiekuńczość i nadmierna kontrola.

Rodzina dysfunkcyjna to, najkrócej mówiąc, rodzina, która nie spełnia swoich funkcji. To rodzina, która poprzez zaburzone relacje, zasady, role czy komunikację, nie zapewnia swoim członkom możliwości zdrowego i pełnego funkcjonowania.

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W dostępnej literaturze przedmiotu najczęściej opisuje się cztery formy złego traktowania:

- przemoc fizyczna,
- znęcanie psychiczne i emocjonalne,
- wykorzystywanie seksualne,
- zaniedbanie.

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy w rodzinie. Przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania oraz bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych.

Konsekwencje przemocy ujawniają się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta lub w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków, to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy w rodzinie. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci same staną się krzywdzącymi rodzicami.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że we współczesnym świecie poprzez zjawiska społeczne czy ekonomiczne (bezrobocie, ubóstwo, choroby cywilizacyjne), które aktualnie mają miejsce, wiele rodzin zmierza się z trudem otaczającej rzeczywistości. Nie wszystkim rodzinom udaje się zwalczyć trudne sytuacje, czego konsekwencją może być wyuczona bezradność, narastające napięcia i frustracja. Brak umiejętności radzenia sobie z rzeczywistością i negatywnymi emocjami może wzmacniać zachowania „patologiczne” u członków rodziny. Wówczas taka rodzina będzie rodziną dysfunkcyjną, która w sposób niedostateczny rozwiązuje problemy życia codziennego i wypełnia swoje zadania obowiązki wobec dziecka, obciążając go tym samym nieefektywnym sposobem radzenia sobie z problemami czy kryzysami. Zarówno już u dzieci i młodzieży, jak i w dorosłym życiu może to prowadzić do wzrostu zachowań demoralizujących, przestępczych, których instrumentem będzie przemoc.

IV. Cele programu

Cel główny programu

„Promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie z terenu Powiatu Hrubieszowskiego”.

Cel szczegółowy 1.

Prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno-wychowawczo-edukacyjnym skierowanych do rodziców i dzieci.

Działania

1. Organizowanie spotkań z rodzicami mających na celu rozwój wiedzy z zakresu właściwych metod wychowawczych oraz postaw rodzicielskich.
2. Spotkania z dziećmi i młodzieżą na których poruszana będzie tematyka związana z przemocą i jej konsekwencjami oraz promowanie prawidłowych zachowań i postaw wśród rówieśników.
3. Organizowanie i dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych dotkniętych przemocą.

Cel szczegółowy 2.

Zapewnienie specjalistycznej pomocy dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działania

Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia dzieciom zagrożonym przemocą poprzez zapewnienie poradnictwa:

- psychologicznego;
- pedagogicznego;
- socjalnego;
- terapii.

Cel szczegółowy 3.

Informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i placówek świadczących rodzinie pomocy w sytuacji kryzysowych.

Działania

Opracowanie i rozpropagowanie materiałów wśród społeczności lokalnej na temat możliwości uzyskania wsparcia w sytuacjach kryzysowych (ulotki, broszury, plakaty itp.).

Cel szczegółowy 4.

Spotkania tematyczne oraz szkolenia dla pracowników instytucji działających na rzecz pomocy rodzinom zagrożonym przemocą oraz na rzecz zwalczania i zapobiegania przemocy w rodzinie.

Działanie

Realizacja szkoleń i spotkań tematycznych podnoszących poziom wiedzy i kwalifikacje osób pracujących w instytucjach i organizacjach pomagających rodzinom.

V. Realizatorzy programu

Realizatorami działań zdefiniowanych w Programie profilaktycznym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Hrubieszowskim na lata 2018-2020 są:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hrubieszowie;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Hrubieszowie;
- Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie;
- Posterunek Policji w Trzeszczanach;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dołhobyczowie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirczu;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Werbkowicach;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzeszczanach;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirczu;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Hrubieszów;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzeszczanach;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Werbkowicach;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gmina Hrubieszów;
- Punkt Konsultacyjny w Trzeszczanach;
- Gminny Ośrodek Kultury w Wołajowicach;
- Zespół Szkół nr 1 w Hrubieszowie;
- Zespół Szkół nr 2 w Hrubieszowie;

- Zespół Szkół nr 4 w Hrubieszowie;
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Hrubieszowie.

VI. Adresaci programu

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Hrubieszowskim na lata 2018-2020 skierowany jest do mieszkańców powiatu hrubieszowskiego, a w szczególności do:

- rodzin zagrożonych przemocą,
- rodziców doświadczających i/lub stosujących przemoc w rodzinie,
- społeczności lokalnej,
- instytucji zajmujących się pomocą rodzinie.

VII. Przewidywane efekty realizacji programu

1. Pomoc rodzinie w pokonywaniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz w rozwiązywaniu problemów wynikających z sytuacji kryzysowej.
2. Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji na terenie powiatu hrubieszowskiego.
3. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Wzrost wiedzy i kompetencji osób zaangażowanych w pracę z rodziną z zakresu zjawiska przemocy oraz prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych porad,
- liczba osób, które skorzystały z porad,
- liczba przeprowadzonych spotkań edukacyjnych z rodzicami i dziećmi (liczba osób, które wzięły udział w spotkaniu),
- liczba ulotek, broszur i plakatów,
- liczba przeprowadzonych spotkań tematycznych dla pracowników instytucji pomagających rodzinom (liczba osób, które wzięły udział w spotkaniu tematycznym).

VIII. Monitoring programu

Realizacja programu będzie monitorowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Hrubieszowie poprzez zbieranie danych statystycznych i sporządzanie sprawozdań z podejmowanych działań, które będą wykazywane w rocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Program stanowi dokument otwarty. Wobec tego, może być modyfikowany wraz ze zmieniającymi się potrzebami, przepisami oraz środkami finansowymi.

IX. Sposób finansowania programu

Działania przewidziane do realizacji w Programie profilaktycznym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Hrubieszowskim na lata 2018-2020 finansowane będą ze środków realizatorów programu.

X. Harmonogram działań

Harmonogram działań

„Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Hrubieszowskim na lata 2018-2020”

Lp.	Cele szczegółowe	Działanie	Realizatorzy	Wskaźnik/Termin realizacji
1.	Prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno-wychowawczo-edukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci.	Organizowanie spotkań z rodzicami mającymi na celu rozwój wiedzy z zakresu właściwych metod wychowawczych oraz postaw rodzicielskich.	<ul style="list-style-type: none"> – PCPR Hrubieszów – Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie – Punkt Konsultacyjny w Trzeszczanach – Zespół Szkół nr 1 w Hrubieszowie – Zespół Szkół nr 2 w Hrubieszowie – Zespół Szkół nr 4 w Hrubieszowie – Szkoła Podstawowa nr 3 w Hrubieszowie – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gmina Hrubieszów – GOPS Dołhobyczowie – GOPS Mirze – GKRPA w Mirczu – GOPS Werbkowice – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Hrubieszowie 	Termin realizacji: 2018-2020 - liczba przeprowadzonych spotkań - liczba osób biorących udział w spotkaniu

		<p>Spotkania z dziećmi i młodzieżą na których poruszana będzie tematyka związana z przemocą i jej konsekwencjami oraz promowanie prawidłowych zachowań i postaw wśród rówieśników.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Hrubieszowie - Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie - Posterunek Policji w Trzeszczanach - Zespół Szkół nr 1 w Hrubieszowie - Zespół Szkół nr 2 w Hrubieszowie - Zespół Szkół nr 4 w Hrubieszowie - Szkoła Podstawowa nr 3 w Hrubieszowie - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gmina Hrubieszów - GOPS Dołhobyczów - GKRPA w Mirczu 	<p>Termin realizacji: 2018-2020</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych spotkań - liczba osób biorących udział w spotkaniu
		<p>Organizowanie i dofinansowywanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych dotkniętych przemocą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - GKRPA w Trzeszczanach - MOPS Hrubieszów - GOPS Hrubieszów - GOK w Wołajowicach - GKRPA Gmina Hrubieszów - GKRPA Werbkowice 	<p>Termin realizacji: 2018-2020</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w koloniach

2.	Zapewnienie specjalistycznej pomocy dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia dzieciom zagrożonym przemocą poprzez zapewnienie poradnictwa: <ul style="list-style-type: none"> - psychologicznego; - pedagogicznego; - socjalnego; - terapii. 	<ul style="list-style-type: none"> - PCPR Hrubieszów - GOPS Trzeszczany - Punktu Konsultacyjny w Trzeszczanach - Zespół Szkół nr 1 w Hrubieszowie - Szkoła Podstawowa nr 3 w Hrubieszowie - GOPS Hrubieszów - GOPS Dołhobyczów - GOPS Mircze - GKRPA w Mirczu 	Termin realizacji: 2018-2020 - liczba udzielonych porad - liczba osób, które skorzystały z oferty
3.	Informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i placówek świadczących rodzinie pomoc w sytuacjach kryzysowych	Opracowanie i rozpropagowanie materiałów wśród społeczności lokalnej na temat możliwości uzyskania wsparcia w sytuacjach kryzysowych (ulotki, plakaty, broszury itp.).	<ul style="list-style-type: none"> - PCPR Hrubieszów - Komenda Powiatowa Policji w Hrubieszowie - GOPS Trzeszczany - MOPS Hrubieszów - Zespół Szkół nr 1 w Hrubieszowie - Szkoła Podstawowa nr 3 w Hrubieszowie - GOPS Hrubieszów - GOPS Dołhobyczów - GOPS Mircze - GOPS Werbkowice - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Hrubieszowie 	Termin realizacji: 2018-2020 - liczba ulotek, broszur i plakatów

4.	Spotkania tematyczne oraz szkolenia dla pracowników instytucji działających na rzecz pomocy rodzinom zagrożonym przemocą oraz na rzecz zwalczania i zapobiegania przemocy w rodzinie.	Realizacja szkoleń i spotkań tematycznych podnoszących poziom wiedzy i kwalifikacje osób pracujących w instytucjach i organizacjach pomagających rodzinom.	PCPR Hrubieszów	Termin realizacji: 2018-2020 - liczba przeprowadzonych spotkań - liczba osób biorących udział w spotkaniach
----	---	--	-----------------	--

